

TANT DE GUST...

SENYOR SALVAT-PAPASSEIT

M. CARME BERNAL I CARME RUBIO

IL·LUSTRACIONS: RIKI BLANCO

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

JOAN SALVAT-PAPASSEIT. EL GOIG DE VIURE

Joan Salvat-Papasseit va néixer a Barcelona
el dia 16 de maig de 1894.

El seu pare també es deia Joan
i era fogoner de vaixell.

Quan va morir d'accident de treball,
el futur escriptor tenia 7 anys.

La mare, Elvira Papasseit, va quedar vídua
i sense mitjans de subsistència.

Aleshores va haver de deixar el seu fill Joan
en un orfenat-escola anomenat «Asil Naval».

Era un vaixell ancorat al port de Barcelona
que acollia fills de mariners.

El noi va viure dos anys en aquesta institució,
separat de la mare i del germà petit, en Miquel.

En la seva obra, el poeta recordarà
la infantesa lluny de la família
com l'etapa més trista de la seva vida.

Joan Salvat-Papasseit als tres anys.

Una ciutat en transformació

En el tombant de segle Barcelona va canviar d'aspecte.

Cap al 1897 la ciutat va enderrocar les muralles i va incorporar sis municipis veïns.

Aquest creixement va permetre aplicar el pla de l'Eixample d'Ildefons Cerdà, que va traçar els carrers en quadrícula.

Són d'aquest temps alguns edificis modernistes, com ara el Palau de la Música (1908), de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner.

El 1924 es va inaugurar el primer tram del Ferrocarril Metropolità Lesseps-Catalunya. El 1899 es van fundar el Futbol Club Barcelona i altres entitats esportives.

Durant aquests anys Barcelona es va transformar en una ciutat moderna, i alhora en un lloc de grans contrastos on convivia la riquesa i la pobresa.

Els moviments artístics i literaris

L'èxit de les avantguardes europees va arribar amb força a la ciutat de Barcelona.

El 1907 Pablo Picasso pintava *Les senyoretes del carrer d'Avinyó*,

NADAL

A Emili Badiella

Sento el fred de la nit
i la simbomba fosca
Així el grup d'homes joves que ara passa cantant
Sento el carro dels apis
que l'empedrat recolza
i els altres qui l'avencen, tots d'adreça al mercat

Els de casa a la cuina
prop del braser que crema
amb el gas tot encès han enllestit el gall
Ara esguardo la lluna, que m'apar lluna plena
i ells recullen les plomes
i ja enyoren demà
Demà posats a taula oblidarem els pobres
—i tan pobres com som—

Jesús ja serà nat
Ens mirarà un moment a l'hora de les postres
i després de mirar-nos arrencarà a plorar

simbomba: instrument musical que fa un soroll aspre i ronc.

apis: planta comestible d'hort que es ven al mercat.

DESPRÉS DE LLEGIR «NADAL»

Joan Salvat-Papasseit, en aquest poema,
evoca la Nit de Nadal
d'una família senzilla, potser la seva.

Fa un contrast entre el soroll
de la gent atrafegada del carrer
i la feina domèstica de dins a casa.
El poema mostra el costum popular
de plomar el gall per al gran dinar de Nadal
que, per a moltes famílies, era un àpat extraordinari.

La imatge del nen Jesús que plora
contemplant el dinar d'una taula pobre
concentra tota l'emoció del poema.

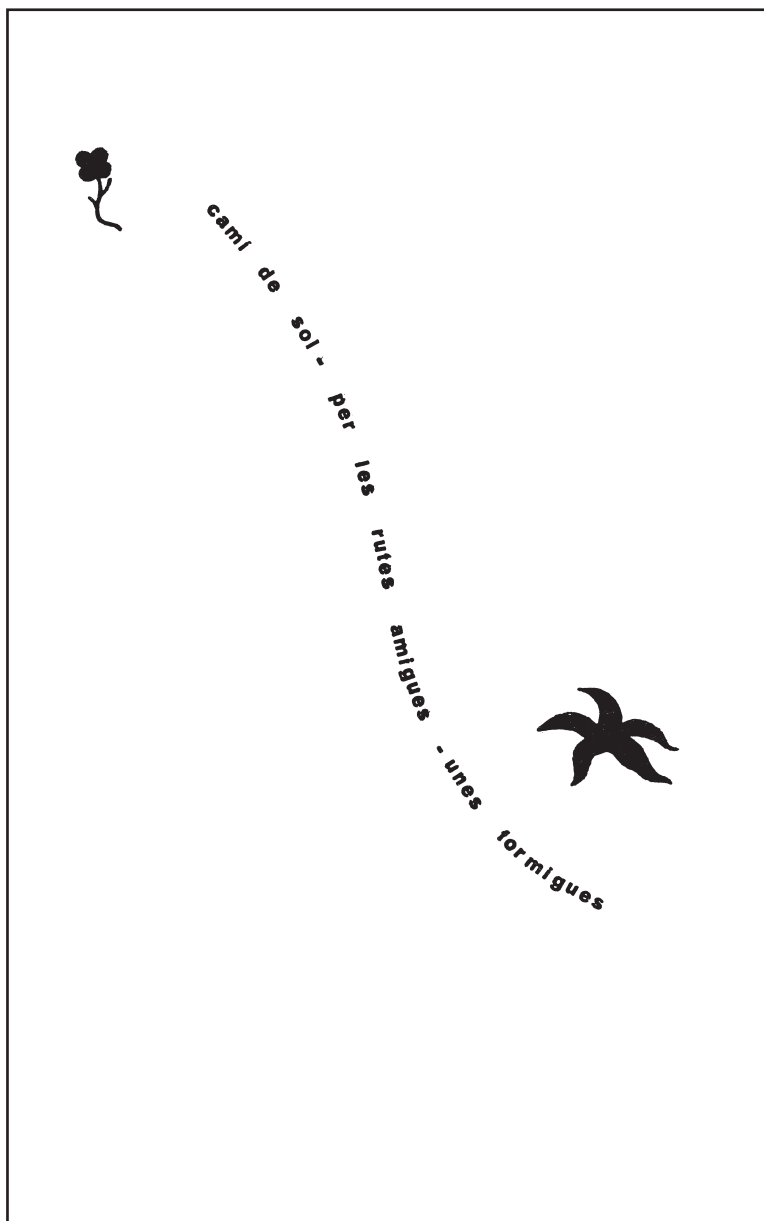
Salvat juga amb la disposició dels versos,
vol crear un efecte visual diferent
del que trobem habitualment en un poema,
i donar un sentit rítmic a la lectura.
També elimina la puntuació del text.

ABANS DE LLEGIR «LES FORMIGUES»

Joan Salvat va escriure aquest poema
en forma de cal·ligrama:
uns versos que suggereixen una imatge.

Aquest tipus de poesia visual
era una novetat dins la literatura europea.
A París, Guillaume Apollinaire,
amic d'artistes del cubisme,
n'havia creat molts.

A Catalunya, Salvat va ser
l'introduïdor dels cal·ligrames.
Fins a aquesta època mai no s'havia vist
que un escriptor relacionés tan directament
l'art plàstic i la literatura.

Tant de gust de conèixer-lo, senyor Salvat-Papasseit	5
Joan Salvat-Papasseit. El goig de viure	7
La Barcelona del temps de Joan Salvat	19
·Revoltos socials	19
·Una ciutat en transformació	20
·Els moviments artístics i literaris	20
·Creació i pèrdua d'institucions catalanes	22
Poesies	23
·Nadal	25
·Després de llegir «Nadal»	27
·Pantalons llargs	28
·Després de llegir «Pantalons llargs»	29
·Abans de llegir «Les formigues»	30
·Les formigues	31
·Abans de llegir «Nocturn per a acordió»	32
·Nocturn per a acordió	33
·Si jo fos pescador	36
·Després de llegir «Si jo fos pescador»	37
·La casa que vull	38
·Després de llegir «La casa que vull»	41
·L'ofici que més m'agrada	42
·Després de llegir «L'ofici que més m'agrada»	45
·Damunt mon vaixell	46
·Madrigal	47
·Després de llegir «Damunt mon vaixell» i «Madrigal»	48
Prosa narrativa	49
Abans de llegir «Els nens de la meva escala»	51
Els nens de la meva escala	52
Bibliografia	57

Et convidem, lector, a conèixer
Joan Salvat-Papasseit a través d'aquest llibre.
En els seus escrits trobaràs
la força dels sentiments
i una veu plena d'energia
que encara avui es manté molt viva.

